

Олександр Володимирович ОЛІШЕВСЬКИЙ,
кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1102-0675>

ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ПРОСТИТУЦІЇ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

До соціально шкідливих та суспільно небезпечних наслідків заняття проституцією відносяться: на фізичному рівні – різноманітні хвороби, наслідками яких є зниження працездатності, тілесні ушкодження, смерть, самогубство, безплідність, патології новонароджених, виродження народу; на психологічному – пригнічення, розчарованість, цинізм, нездатність співчувати, самотність, егоїзм, ненависть, злість, втрата ідеалу, сенсу життя; на психічному – депресія та інші розлади. Крім цього, вона руйнує інститут сім'ї, призводить до виродження народу, падіння моральності, є фоновим для злочинності явищем.

У кримінології питання протидії злочинності знайшло якісне висвітлення. Однак, питання заходів протидії безпосередньо проституції може бути удосконаленим. Тому метою даних тез доповіді є спроба надати подальшого розвитку положенням про протидію проституції.

В Україні прийнято ряд норм, які забороняють заняття проституцією та діяльністю, що її супроводжує. Ст. 302 КК України «Створення або утримання місць розпусти і звідництво» [1] охороняються позиції суспільної моралі в тій частині, що задоволення статевих потреб має здійснюватися без проявів розпусти, безладних статевих контактів або проституції.

Наступне положення, яке стосується предмету дослідження – це ст. 303 КК України «Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією», якою взято під охорону вільне задоволення статевих потреб. Суспільна небезпечність полягає ще й в тому, що винний, всупереч волі потерпілої особи, схиляє чи примушує її до надання сексуальних послуг, в тому числі, зміни сексуальних партнерів. Інформаційний момент представлений тут через подання винною особою різноманітних відомостей або даних, що спонукають осіб жіночої або чоловічої статі до торгівлі своїм тілом.

Відповідальність за заняття проституцією передбачена адміністративним законодавством. Статтею 181-1 КУпАП «Заняття проституцією» [2] охороняються моральні засади суспільства в частині підстав задоволення статевих потреб, а саме: зв'язки між людьми для задоволення статевих потреб мають будуватися на основі особистої симпатії, а не через винагороду.

Таким чином, вище зазначене законодавство в частині статей 302 «Створення або утримання місць розпусти і звідництво», 303 «Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією» КК України, ст. 181-1 «Заняття проституцією» КУпАП є матеріальною основою протидії проституції. Сама наявність перерахованих норм уже стримує потенційних правопорушників від протиправної поведінки, а правослухняння стверджує у правильності обраних моральних орієнтирів життя.

Варто звернути увагу і на наявність процесуального механізму притягнення до кримінальної та адміністративної видів відповідальності за вище зазначеними статтями, що підтверджується статистичними даними. Наприклад, за 2015 рік зареєстровано:

□ 476 випадків створення або утримання місць розпусти і звідництва, з яких 355 проваджень направлені до суду з обвинувальним актом;

□ 233 випадків сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією, з яких 107 проваджень направлені до суду з обвинувальним актом [3];

□ 2937 справ про заняття проституцією надійшло для прийняття рішення, з яких по 2005 справам винесено постанови [4, с. 34].

Проте, наявність законодавчої бази та механізму репресії недостатньо для успішної протидії злочинності. Необхідна, в першу чергу, зміна світогляду населення до «позитивних» (якщо говорити про ідеологію), традиційних християнських (якщо вести мову про релігію) цінностей.

Таким чином, до заходів протидії проституції інформаційного характеру відносяться:

1) офіційно публічно засуджувати діяння, пов'язані із заняттям проституцією, створенням або утриманням місць розпусти, звідництвом для розпусти, сутенерством або втягнення особи в заняття проституцією на основі статей 302 та 303 КК України, а також ст. 181-1 КУпАП;

2) створити окрему консолідовану структурну одиницю – власний орган агітації і пропаганди з мережею структурних підрозділів в інших органах влади, установах, організаціях та засобах масової інформації;

3) створювати та розповсюджувати через засоби масової інформації і державні органи пропаганди інформацію, в якій висвітлюються традиційні християнські цінності (любов, традиційна сім'я тощо);

4) активно аналізувати та критично оцінювати інформаційні продукти і послуги на предмет наявності досліджуваного в цій роботі;

5) не сприймати (тобто не дивитися, не прослуховувати, не грати) завідомо шкідливу інформаційну продукцію;

6) заборонити та обмежити обіг конкретних інформаційних матеріалів (з цією метою необхідно створити та активно оновлювати відповідні банки даних (каталогів) з відкритим доступом Національною експертною комісією України з питань захисту суспільної моралі);

7) організувати масові схвальні оцінки духовному та високоморальному способів життя, зокрема, в частині любові, традиційних дошлюбних стосунків та створення сім'ї;

8) популяризувати життя видатних історичних осіб з метою наслідування їхніх позитивних думок і вчинків.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 14.02.2018).

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон УРСР від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 14.02.2018).

3. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за січень-грудень 2015 року // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=198191 (дата звернення: 14.02.2018).

4. Адміністративні правопорушення в Україні у 2015 році // Статистичний бюлетень. Київ : Держ служба статистики України, 2016. 204 с.

Одержано 17.03.2018